

Vass Lajos emléke

A kórusmozgalom, s a századközépi zenei közművelődés legendás alakja volt a poroszlói nótafa fia, Vass Lajos. A Püski Kiadónál kiadott dokumentumkötet fentiek mellett a zeneszerzőt, a közéleti szereplőt, az embert is bemutatja.

Középpontban a minőségbiztosítás

Az általános művelődési központok belső továbbképzéseinek 1999-ben a minőségbiztosítás áll középpontban. Az ország két szélső pontjára, Mezőhegyesre és Zalaegerszegre várja az érdeklődőket az ÁMK-k Országos Egyesülete. Szeptemberben a csepeli intézmény 15. születésnapját köszöntik. Ősszel kerül sor a Bajai Őszre, az innovatív ÁMK-k hagyományos szakmai találkozására.

Válaszúton a magyar oktatási rendszer

Ez a címe annak a kötetnek, amely Csepeli György és munkatársainak irányításával zajlott szociológiai kutatás – pedagógusok kérdőíves lekérdése – eredményeit foglalja össze. Többek között NAT-hoz fűződő viszonyokról is nyilatkoztak a megkérdezettek. Kiadó: Új Mandátum.

Jezsuiták 400 éve

Az első igazi „tanterv” 400. „születésnapja” nem csupán a jezsuita rend emléknapja, hanem a tanügy jeles évfordulója is. 1599-ben született a Ratio Studiorum. A megemlékezések organizátoraként lépnek fel a magyarországi jezsuita iskolák.

Új didaktika

Falus Iván a főszerkesztője annak az új tanításelméleti kézikönyvnek, melyet az ELTE pedagógiai szakemberei írtak, s a Nemzeti Tankönyvkiadó adott ki.

Magyartanítás az ezredfordulón

Sípos Lajos szerkesztett reprezentatív tanulmánykötetet a témában, a hazai irodalomtanítás szinte valamennyi irányzata szót kapott. A kötetet a Pauz-Westremann Kiadó gondozta.

Helyi tervezés

A helyi közoktatási rendszerek fejlesztésében szerzett tapasztalatait örökítette meg kismonográfiában Pócze Gábor. Helyi tervezés a közoktatásban című könyvét az OKKER adta ki.

Fogalmazást Tanítók Társasága

Békéscsabán megalakult a fenti nevű szakmai szervezet. Címe: 5600 Békéscsaba, Szerdahelyi u., Pf. 377, tel.: 66/328-630. Várják az érdeklődőket.

ÁMK-sok a FSZEK-ben

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár látta vendégül szakmai bemutatón az általános művelődési központok könyvtárosait, könyvtáros-tanárait.

PAB-konferenciák

Az Országos Köznevelési Tanács Pedagógus Akkreditációs Bizottsága végzett 1800 továbbképzési kérelem elbírálásával. A bírálatok feldolgozására, a javítások eredményessége érdekében munkakonferencián találkoztak az értékelő szakértők a továbbképzések alapítóival.

Ablaknyitogató

A Generálpess Kiadó adta ki Lovász Gabriella és Csirmaz Mátyás közös műveként a címbe foglalt, NAT-konform tantervet, mely a közismert és népszerű ún. „Lovász-program” alkalmazóinak nyújt segítséget.

Családbarát iskola chartája

A fenti dokumentum lehetőségéről, a szülői ház és az iskola együttműködéséről tanácskoztak a kelebiai általános művelődési központ tanítói, tanárai, szülői, diákképviselői és önkormányzati tagjai a szülői ház iskolai befolyásának növelésén fáradozó fővárosi vendégek körében.

Földtani örökségünk

A Környezetvédelmi Minisztérium Földtani örökségünk címmel pályázatot hirdet a földtani természetvédelem népszerűsítése és széles társadalmi alapokra helyezése, valamint az oktatási munka e területre való kiterjesztése céljából.

A pályázat középiskolások számára két kategóriában kerül meghirdetésre.

I. kategória: a – hagyományos értelemben vett – középiskola I. és II. osztályos tanulói (14–16 év)

II. kategória: a – hagyományos értelemben vett – középiskola III. és IV. (V.) osztályos tanulói (17–19 év)

Pályázni lehet olyan max. 20. oldal terjedelmű dolgozattal, amely a földtani természetvédelem, a földtani örökség témaköréből dolgoz fel bármilyen témát. A dolgozat tartalmazhat további mellékleteket (fénykép, rajz, térkép, irat stb.). A témaválasztáshoz a melléklet ad támpontot. A dolgozatot (és mellékleteit) egy példányban kell benyújtani. A pályázók a beküldött munkájukat nem kapják vissza. A pályázaton csak egyénileg lehet részt venni. Az önálló munka (terepi megfigyelés, kiemelkedő színvonalú könyvtári/levéltári munka, laboratóriumi munka stb.) súlyozottan kerül értékesítésre.

A pályázat jelíge.

A dolgozaton a jelíget és a kategóriát kell feltüntetni, a pályázó neve sem a dolgozaton, sem a szövegben nem szerepelhet.

Az alábbi adatokat zárt, a dolgozaton szereplő jelíggel ellátott borítékban kell mellékelni:

1) a pályázó neve, osztálya, kora, lakcíme, telefonszáma;

2) az iskola neve, címe, telefonszáma;
3) a felkészítő tanár neve (amennyiben van).

A pályázatokat a következő címre kell beküldeni „FÖLDTANI ÖRÖKSÉGÜNK” megjelöléssel:

Környezetvédelmi Minisztérium

1011 Budapest, Fő u. 44–50.

Beküldési határidő: 1999. április 30. (postabélyegző kelte)

A dolgozatok bírálatát szakemberek végzik. A kategóriákon belül kialakult rangsor alapján a legjobb dolgozatot készítőkre részére a hagyománynak megfelelően 1999. július 23.–augusztus 1. között földtani természetvédelmi tábor szerveződik a Bükk Nemzeti Park rejteki oktatóközpontjában.

A pályázat II. kat. 1–6. helyezettje, valamint az I. kat. 1–3. helyezettje felvételt nyer az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kar Geológus szakra.

A résztvevők az elért eredményről a meghirdető 1999. július 1-ig értesíti ki a pályázó lakcímére küldött levélben.

A pályázaton való részvételt a tanuló iskolájának megküldött EMLÉKLAP-pal igazoljuk.

A pályázók részére több szervezet értékes különdíjakat ajánlott fel.

A dolgozatok elkészítéséhez a KöM Természetvédelmi Hivatala, a Nemzeti Park Igazgatóságok, a Magyar Állami Földtani Intézet, az Országos Földtani Szakkönyvtár és a Magyar Geológiai Szolgálat Területi Hivatalai készek segítséget nyújtani.

A témában további információt ad: KöM Bihari György (1) 4573-390

Javasolt témák a FÖLDTANI ÖRÖKSÉGÜNK c. pályázathoz

Az alábbi témák csak javaslatok. Bármilyen, a földtani természetvédelem témaköréből választott témát fel lehet dolgozni. Felhívjuk a pályázók figyelmét arra, hogy a dolgozatban emeljék ki az általuk védelemre érdemesnek ítélt értékeket, képződményeket, tájakat.

1.1. Egy földtani feltárás részletes ismer-

tetése. (Pontos helye, kapcsolata a tágabb és szűkebb élő és élettelen környezetével, a feltárás részletes leírása, javaslat a feltárás kezelésére, hasznosítására, védelmére és bemutatására.)

1.2. Egy adott területen (pl. a lakóhely környékén) található földtani feltárások, ill., geomorfológiai értékek bemutatása.

1.3. Egy kiépített vagy tervezett földtani tanösvény leírása. (A tanösvény részletes leírása (megtervezése), a feltárások, megállóhelyek ismertetése. A bemutatandó objektumok, elsősorban a földtan és geomorfológia tárgykörébe tartozzanak, de a tervezett útvonalon egyéb (biológiai, kultúrtörténeti stb.) értékek bemutatása is kívánatos.)

1.4. Egy hazai geológiai, geomorfológiai vagy természetföldrajzi nevezetesség ismertetése:

- egy jellegzetes ásványtársulás leírása
- egy ősmaradvány-lelőhely ismertetése
- jellegzetes formák (pl. bazaltorgonák, ingyökövek, kőgombák stb.) leírása

1.5. a) Egy múzeumi őslény- és/vagy ásványgyűjtemény bemutatása.

b) Egy iskolai gyűjtemény leírása, összeállítás és bemutatása.

c) Saját gyűjtemény leírása, összeállítása és bemutatása, a gyűjtés körülményeinek leírása.

1.6. Kőzetképződési, -átalakulási folyamatok, ezek eredményeként keletkezett kőzettípusok, formák; jellemző (magyarországi) példákkal.

1.7. Az emberi tevékenység során (bányászat, útépités, metró stb.) felszínre került földtani értékek.

1.8. Egy barlang bemutatása.

1.9. Egy hazai vízfolyás mentén feltárt földtani képződmény ismertetése. (A vízfolyás medrében mely szakaszon, milyen kőzetet, ásványt lehetne találni, a hordalék mérete, kerekítettsége, származása stb.)

1.10. Egy forrás vagy forráscsoport leírása (milyen kőzetből fakad, vízhozama, hőmérséklete és ennek változása természeti és antropogén hatások függvényében, kémiai és biológiai jellemzők, a környék vízrajzában elfoglalt helye, hatása az élővilágra). Itt az élettelen (abiotikus) környezetet kell kiemelni és részletezni.

1.11. A kőzetek és az élővilág kapcsolata (a földtani környezet által meghatározott élőhelyek, egy adott kőzeten képződő talaj, az ezen kialakuló jellemző életközösség).

1.12. A geológia szerepe a környezet- és természetvédelemben. (Egy-egy, környezet- vagy természetvédelmi probléma ismertetése, megoldási javaslatok, adatgyűjtés, kivitelezés stb., pl. bányarekultiváció, hulladékelhelyezés, építésföldtan, vízgazdálkodás, geológiai problémái diákszemmel.)

A Habsburg-ház és a magyar művelődésügy néhány kérdése

Az ELTE Tanárképző Főiskolai Kar Múzeumpedagógiai Kutatócsoportjának szervezésében került megrendezésre az a klubest, melynek témája a Habsburg-ház és a magyar művelődésügy néhány figyelemreméltó mozzanata volt. Múzeumi szakemberek, pedagógusok, főiskolai és egyetemi hallgatók vettek részt a Múzeumpedagógiai Klub első, alakuló összejövetelén. A meghívott vendég: Habsburg György és hitvese, Eilika von Oldenburg hercegnő volt.

Elsőként Mező Rita magyar-történelem szakos tanár olvasta fel „A legmagyarabb Habsburg” című, József nádor tevékenységét méltató dolgozatát. Ebben felvázolta József nádornak a magyarokért, Budapestért végzett munkáját, feleségeinek közéleti tevékenységét. A témaválasztás aktualitását az adta, hogy a közelmúltban emlékeztünk meg halálának 150. évfordulójáról és Budapest egyesítésének 125. évfordulójáról. József nádor neve, munkássága elválaszthatatlanul összeforrt Budapest mai arculatának kialakításával. Városépítő, tudomány- és művészetpártoló tevékenysége példa lehet arra, hogy az ember számára fontos élettér (ország, város) kultúrájával, művészetével törődni, azért tenni, csak odaadással, alapos-sággal, hittel és szeretettel lehet.

Domanovszky Sándor, József főherceg életrajzírója írta, hogy a nádor Habsburgnak született és magyarként halt meg. Húszéves korában lett az ország nádorispanja. A nádor – a palatin – a magyar jogrend szerint a király után a legmagasabb közjogi méltóság,

e tisztség viselőjét mindig is a korona és a nemzet közötti kapocsnak tekintették.

József főherceg már helytartóságának első esztendeje alatt (1795–96) megismerte Magyarország törvényeit, alkotmányát, szokásait és a magyar történelmet. Ötvenéves nádorsága alatt (1796–1846) tizenegy országgyűlésen elnökölt és határtalan türelemmel, nagy odafigyeléssel hallgatta a néha forró hangulatú felszólalásokat. Jártassága a történelemben és a jogtudományban tekintélyt biztosított számára.

A szerző kiemelte, hogy József nádor sokrétű tevékenységével aktívan részt vett a Nemzeti Múzeum létrehozásában.

A középkorban a tudományos élet központjai az egyetemek voltak. A polgári társadalom korában a kutatás és az oktatás elősegítésére múzeumok és könyvtárak sora nyitotta meg kapuit Európában. Nálunk is felmerült az igény a magyar történelem és kultúra emlékeinek összegyűjtésére, feltárására, egy megfelelő intézmény megteremtésére.

1837. június 22-én helyezték el a Nemzeti Múzeum alapkövét és 1847 nyarán készen állt az épület. A teljes berendezésre, a körülötte levő kert kialakítására azonban még éveket kellett várni.

A magyar művészeti, tudományos életért, a hazai művelődés ügyéért oly sokat tevő József nádor 1847. január 13-án hunyt el.

Egész alakos bronzszobra ma is a Lipótvárosban, a róla elnevezett téren áll.

Egy különös érettségi eseményeit idézte fel Mészáros István professzor úr kutatásait tolmácsolva Mosonyi Mária tanárnő, az ELTE TFK adjunktusa.

FOK

Együttműködési megállapodást kötött a Fővárosi Oktatástechnológiai Központ és a MPT. A kapcsolat lényegi eleme, hogy korszerű technikai felszereléséről s e technikák sokoldalú alkalmazásáról nevezetes budapesti intézmény készséggel tart bármelyik szakosztály, tagozat számára bemutató foglalkozást, illetve teszi lehetővé, hogy a szervezeti egység ülését a helyszínen tartsa.

Tanári pálya- és életkörülmények

1996/97-ben folytatott kutatásról számol be Nagy Mária és az OKI Kutatási Központjának „csapata” az OKKER kiadásában megjelent terjedelmes kötetben. A kutatás – mint ismeretes – kiindulópontját képezte fontos közoktatás-politikai döntéseknek.

Felnőttoktatási Lexikon

A Magyar Pedagógiai Társaság Felnőttoktatási Szakosztálya munkásságának elismeréseképpen az Oktatási Minisztérium jelentős támogatás biztosítása mellett megbízta a MPT-t a Felnőttoktatási Lexikon elkészítésével. Harangi László és Csoma Gyula vezetésével hozzáálltak az előkészületekhez. A szerkesztő bizottságba felkérést kapott egyebek közt: Benedek András, Fónagy Erzsébet, Földiák András, Koltai Dénes, Maróti Andor, Sz. Tóth János, a szintén támogató DVV, valamint az OM Felnőttoktatási Főosztálya megbízottja. A munka elkezdődött.

Enciklopédia Kiadó

A Kiadó újdonsága a Kortárs magyar írók bibliográfiája és fotótára című kötet. A kiadvány több éves előkészítő, szervező és szerkesztőmunka méltó eredménye.

Sebő Ferencnek a klasszikus és modern költészet népszerű darabjaira írt stílusos, a fiatalok körében is szívesen fogadott, sőt énekelt műveinek szépen illusztrált gyűjteményét, az Énekelt verseket is kiadta a kiadó.

Zánkától Lillafüredig

A munka világa, gazdaság és közoktatás kapcsolata – s természetesen az új kormányzat új oktatáspolitikája – állt az érdeklődés középpontjában az őszi konferenciaszezon hagyományos székvárosaiban. Nagy érdeklődés, jeles előadók mellett kerültek sorra az eszmecserek. A szakajtó sorra közölte az előadásokat.

Drámapedagógusok

Közgyűlést és szakmai napot tartott a hovatovább legnépesebb, ezres tagságot számláló szakmai szervezet, a Magyar Drámapedagógiai Társaság. A programon a legfrissebb, kísérleti műhelyek mutatták be értő és kritikus közönség előtt „termésüket”. Az egyesület ünnepi keretek közt köszöntötte alapító, örökös tiszteletbeli elnökét, a 70 éves Debreczeni Tibort.

AME

Megtartotta közgyűlését az Alapítványi és Magániskolák Egyesülete. Kegyelettel emlékeztek az alapító társelnökről, Várhegyi Györgyről. A közgyűlés tartalmi munkájának középpontjában az a minősítési kritériumrendszer állt, melyet a magániskolák minőségbiztosítása érdekében Horn György dolgozott ki, és terjesztett a közösség elé.

Szocializáció és/vagy alternatív életforma?

A címbe foglalt kérdés állt annak az élénk vitának középpontjában, amelyet a Mozgalompédagógiai Szakosztály szervezett a Nemzeti Gyermekek és Ifjúsági Közalapítvány fővárosi székházában. Vajon mi a feladata, funkciója a serdülőmozgalmaknak? Az „átlagember”, a „kulturált fogyasztó” szokásainak kialakításához való sajátos hozzájárulás vagy pedig a serdülőkör értékkereső életkori sajátosságai közepette olykor egészen radikálisan alternatív életmodellek megkövetelése? Megragadható-e a hazánkban működő serdülőszervezetek különbözősége abban, hogy a fenti két – egészen persze nem ellentétes – küldetésből milyen „tevékenységi-koktél” kavarnak? A beszélgetésen részt vettek a mozgalomkutatás „nagy öregei” mellett több szervezet prominens személyiségei. Cserkészvezetők, 4H-sok, úttörővezetők, „Szentlászlósok”, „Propátriások”, gyermekház-vezető, fővárosiak és vidékiek fejtették ki álláspontjukat. Szó esett – mint komor kísérődallam – a gyermekszervezetek, gyermekintézmények mostoha helyzetéről is.

Nyitott Tér

A *Nyitott Tér* szakmai lapot 1991-ben alapította két civil szervezet, a Nyitott Képzések Egyesület és a Nyitott Tér Alapítvány. A lap az iskolán kívüli tanulás, felnőttképzés, valamint a speciális foglalkoztatási programok hazai és nemzetközi eredményeinek bemutatására jött létre. Mivel a két alapító szervezet az úgynevezett több célú civil szervezetek közé tartozik, tükrözve a tevékenység sokszínűségét, a lapban is több szakmai területről közölnek írást, rövid hírt vagy úti beszámolót. A hat-, illetve nyolcoldalas lapot 1000 példányban jelentetik meg. A cikkeket az egyesület tagjai, a partnerszervezetek képviselői, illetve a szerkesztőbizottság tagjai írják. A Nyitott Tér újságnak hét száma jelent meg az elmúlt években. Az eddig megjelentetett legjelentősebb írások:

Dr. John R. P. Evans: A felnőttoktatás problémái (1991/1)

Pordány Sarolta: A nem-formális képzésekről (1991/2)

Liz Rhodes: Fiatalközvetítő támogatása: brit tapasztalatok (1991/3)

Soren Stig Andersen: Alakítsd magad – alakítsd városod elnevezésű dán projekt összefoglalója (1992/1)

Antal Gábor: Kelet–Nyugat közművelődési konferencia Németországban összefoglalója (1992/2)

Kovács Erzsébet: Önkéntesek konferenciája Prágában (1992/3)

Pordány Sarolta: Fiatalközvetítő az utcán elnevezésű amerikai–magyar projekt összefoglalója (1998)

1999-ben három tematikus számot jelentetnek meg. Az első a nyitott képzés, nyitott tanulás problémáiról szól, a második szám témája: innováció a közművelődésben, s a harmadiké a fiatalok utcai időeltöltés. Az előfizetők száma folyamatosan növekszik. Szerkesztőség vezetője és kiadásért felelős: Pordány Sarolta. Címe: 1011 Budapest, Corvin tér 8. II. em. 403-as szoba. Levelezési cím 1251 Budapest Pf.: 116. Telefon/fax: (1) 214-5849, 203-3766/123 mellék. Kiadó: Nyitott Tér Alapítvány. Az új és régebbi példányok megrendelhető a szerkesztőség levelezési címén. A lap ára: 100 Ft

Budapesti Tanítóképző Főiskola Továbbképző Füzetek

A Budapesti Tanítóképző Főiskola a Nemzeti Alaptanterv megjelenésével párhuzamosan 1995 óta évi rendszerességgel jeleníti meg Továbbképző Füzetek sorozatát.

A Továbbképző Füzetek segítséget nyújt hat az újszerű műveltségi területek bevezetéséhez, a helyi tantervek elkészítéséhez, valamint a szakvezetők, gyakorló pedagógusok és leendő pedagógusok képzéséhez és továbbképzéséhez. Az öt kötet anyaga aktuális pedagógiai problémákat felvető és megvitató konferenciákon hangzott el, vagy szaktanárok felhívására gyakorló pedagógusok vetették fel. A szerkesztett előadások gyakorlati eredményeket is tartalmaznak, ugyanakkor elméleti útmutatót kínálnak azoknak, akik már hosszabb ideje dolgoznak oktatási intézményekben, de felkészültségük bizonyos területeken hiányos vagy bizonytalan.

Első kötet: „Szakvezetői modellkísérlet I.” – Matematika. Az 1995-ös Továbbképzési Konferencia anyagát tartalmazza. A füzet azt a kerettantervet mutatja be, amely az 1–4. osztály matematikai neveléséhez, matematika-tanulásához készült. Az Olvasót a Szerzők (a Főiskola oktatói) magával a tantervi modellel és konkrét matematika-tantervvel ismertetik meg, amely az 1978-as és az 1987-es átdolgozott tanterv szellemét, módszertani alapelveit és felépítését továbbra is érvényesnek tartja, ezek jobb megvalósításához szeretne hozzájárulni.

Második kötet: „A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig”. A helyi tanterv készítésével foglalkozó intenzív tanfolyam (1995. október–1996. április, BTF) szerkesztett előadásait és néhány gyakorlati eredményét tartalmazza. Foglalkozik a helyi tanterv készítése mellett az iskola pedagógiai programjának készítésével, valamint a helyi tantervtől a tanítási óráig vezető tervezési szintekkel is. A kötetben általános elméleti kérdésekkel foglalkozó előadások, az egyes szakterületek tervezési sajátosságaihoz kapcsol-

lódo írások, valamint a tanfolyam során készített tervezési dokumentumrészletek kaptak helyet.

Harmadik kötet: „Az ember és társadalom műveltségi terület feldolgozása az olvasástanítás keretében”. A kötet tanulmányokat és segédlet tervezeteket tartalmaz. Az Ember és társadalom műveltségi terület keretében már az első négy évfolyamon megjelennek a Társadalmi ismeretek. A múlt ismeretre, a néprajzra, illetve a zenére vonatkozó ismeretanyaggal foglalkoznak a tanulmányok. Kiemelik a humán kultúrához, az elmélyült gondolkodás kialakulásához vezető tantervi órák jelentőségét. A segédletek, óravázlat minták gyakorlati támpontot adnak ahhoz, hogy a pedagógus megtalálja a személyiségéhez legközelebb álló tantervet.

Negyedik kötet: „Konfliktusok az iskolában” (Eset elemző gyakorlatok). Az utóbbi évtizedben a hazai neveléstudomány sokoldalúan foglalkozott a pedagógiai folyamatok konfliktusaival, s ezzel párhuzamosan a konfliktuspedagógia az alap- és továbbképzés részévé vált. A leendő pedagógusok segítséget kapnak saját konfliktus helyzetük más szemszögből való vizsgálatához, a gyakorló pedagógusok, szakvezetők pedig szakmai életük tapasztalatait tudatosíthatják, elemezhetik a könyv segítségével. A gyakorlatok segítséget adnak ahhoz, hogy a pedagógusok a pedagógiai folyamatot tudatosan alakítva elkerülhessék a konfliktusok felhalmozódását, a kezelhetlenné vált feszültségeket, illetve felismerjék a konfliktusok pedagógiai hasznosításának lehetőségeit, s törekedjenek ezek kihasználására.

Ötödik kötet: „Hon- és népismeret, néphagyomány az oktató és nevelő munkában” (Az 1996. október 4–5-ei országos konferencia anyaga). A kötet összegzi a hon- és népismeret, s a hozzá kapcsolódó területek oktatásának helyzetét és gyakorlatát az óvodától az egyetemig. Ismerteti a témával kapcsolatos pedagógusképzési lehetőségeket, formákat. Tájékoztat a pedagógiai és kutató műhelyek elmúlt évtizedben elért elméleti-módszertani eredményeiről, a gyakorló pedagógusok innovatív és ha-

gyománnyörző tevékenységéről. Mellékletben a Tánc és dráma 1–6. tantervi modul közli, amely a hon- és népismeret iskolai megvalósítására mutat példát: az iskola egészét átfogó, korcsoportokban gondolkodó, a művészetek szocializációs szerepére, a kreatív élményekre épülő tanterv a hon- és népismeret, a tánc, a dráma, a báb és a vizuális kultúra oktatásának komplex megvalósulását célozza.

Mozdulatművészet (Oktatófilm és magyarázó ábrafüzet). A Nemzeti Alaptantervben a tánc a dráma társaként a művészeti nevelés kiemelt területe lett. A táncban szerzett tapasztalat mintát, biztonságot ad a társadalmi élet számos területén. A közösségi élmény a nemcsak iskolai értékek alapján való megmérettetés lehetőségét nyújtja. A Budapesti Tanítóképző Főiskola 1996-ban alapította a gyermektánc oktató szakirányú továbbképzési szakot. Az első okleveles gyermektánc oktatók 1999-ben hagyják el a Főiskolát. Az oktatófilm az ő mozdulatművészet óráin végzett munkájukat dokumentálja. A magyarázó ábrafüzettel együtt jól szolgálhatja a kevés óraszámú tanuló felnőtt hallgatók tanulását, és azokat, akik ismerkedni szeretnének az E. Kovács Éva által fémjelzett mozdulatművészetrel.

A FOK tevékenységei, szolgáltatásai

A Fővárosi Oktatástechnológiai Központ (FOK) 1992. augusztus elsején kezdte meg tevékenységét a Fővárosi Önkormányzat, a Munkaügyi Minisztérium és a brit Know How Fund támogatásával. Létrehozásának célja és ezért alapvető kötelezettsége, a technológia alapú oktatás, képzés támogatása, a kötetlen és önálló tanulás, valamint a multimédia eszközök, anyagok és módszertan minél szélesebb körben történő megismeretése. Két fő tevékenységi köre a médiafejlesztés és a pedagógus-továbbképzési tevékenység (az informatika, számítástechnika, médiahasználat és a technológiával támogatott oktatás témakörében). A FOK produkciós részlege minden eszközzel és emberi erőforrással rendelkezik ahhoz, hogy

- multimédia anyagok fejlesztését, adaptálását elvégezze (AVID digitális utómunka stúdió, CD-I fejlesztő munkahely, számítógép programozói és kiadványszerkesztői csoport)

- széles médiahasználattal jelenjen meg az oktatási szférában (számítógépes oktatószoftver, lineáris video, photoCD, videoCD, CD-ROM adatbázis, interaktív CD, hálózati támogatású média)

- komplett multimédia központokat tervezzen és hozzon létre.

A FOK Forrásközpontjának tevékenységi köre:

- általános és tematikus tananyag, taneszköz és módszertani bemutatók szervezése és lebonyolítása

- A FOK által fejlesztett anyagok fejlesztése

- nyílt napok tartása (minden héten kedden 14–18 óráig, szerdán 9–12 óráig)

A Forrásközpont számítógépes oktatótermének (12 számítógép) látogatói teljesen szabadon és önállóan használhatják a számítógépes hálózatot (beleértve az internetet is), bepillantást nyerhetnek mind a saját fejlesztésű oktatóanyagaikba, mind a médiatárunkban fellelhető egyéb oktatóanyagokba. A terem korlátozott befogadóképessége miatt kéri az érdeklődők előzetes jelentkezését, sőt szervezett csoportok részére eltérő időpontot is biztosítanak. Címük: Fővárosi Oktatástechnológiai Központ, 1088 Bp. VIII. ker., Bródy Sándor u. 14. Telefon: 318-6522, 318-6839, fax: 266-4693, FOKnet: www.fok.hu. FOK Forrásközpont, 1088 Bp. VIII. ker., Puskin u. 24. Telefon: 318-5541, e-mail: foktat@fok.hu.

MNT

Művelődés–Népfőiskola – Társadalom

A Magyar Népfőiskolai Társaság folyóirata egy 1993. év végi beköszöntő szám után 1994-től negyedévenként rendszeresen (az évszakokhoz kötődve) jelenik meg 12 oldalon, A/3 formátumban. Szükség szerint + 2 oldalnyi tematikus betétlappal is kiegészül.

Tematikájának középpontjában a hazai népfőiskolai mozgalom eseményei és gondolatai állnak, azonban – miként címe is jelzi – vizsgálódási iránya a felnőttoktatás és a közművelődés, valamint a társadalompolitika (benne hangsúlyosan a művelődés- és a szociálpolitika) szélesebb problémakörére is kiterjed. Gyakorlatiasabban: azt a munkát igyekszik segíteni, melyet a felnőttoktatásnak nem elsősorban kormányzati és nem elsősorban piaci szereplői végeznek.

A rovat szerkezete az elméleti és a gyakorlati kérdések egyensúlyát igyekszik biztosítani. Kiemelt helyen közöljük, ismertetjük és elemezzük a felnőttoktatást érintő hazai és nemzetközi dokumentumokat, valamint politikai megnyilatkozásokat. Felhívjuk olvasóink figyelmét a témába vágó hazai és külföldi szakirodalomra. Beszámolunk a Magyar Népfőiskolai Társaság és/vagy valamely partner-szervezet által rendezett országos regionális vagy jelentősebb helyi eszmecserekről, konferenciákról, munkatanácskozásokról, az azokon megfogalmazódott általános érvényű ötletekről, tanulságokról gondolatokról. Figyelemmel kísérjük a szomszédos, valamint a távolabbi országokban zajló népfőiskolai, felnőttoktatási, közművelődési eseményeket. Történeti dokumentumokkal igyekszünk életben tartani a népfőiskolai mozgalom klasszikus hagyományait. Pedagógiai, szociológiai, pszichológiai tanulmányok, módszertani elemzések mellett természetesen bemutatjuk a népfőiskoláink életét, és helyet adunk olvasóink véleményének is. Végezetül – amennyiben ez negyedéves megjelenésünkkel összhangba hozható – aktuális információkkal (meghívók, programok, pályázatok) is segítjük közelebbi és távolabbi munkatársaink szakmai és mozgalmi tevékenységét.

A lap 1500, ingyenesen terjesztett példányban jelenik meg a Német Népfőiskolai Szövetség Budapesti Irodájának, valamint a Nemzeti Kulturális Alapnak a támogatásával. Felelős szerkesztő: Sz. Tóth János, a Magyar Népfőiskolai Társaság ügyvezető elnöke, szerkesztő: Trencsényi Imre. A szerkesztőség címe: Magyar Népfőiskolai Társaság Népfőiskola Intézete, 1011 Budapest,

Corvin tér 8. Telefon/fax: 201-4928. E-mail: mnthfss@mail.mtav.hu

Kultúra és közösség

A társadalomkutatásokban, a közművelődés elméletében és gyakorlatában felhalmozódott ismeretek, az átalakulás új gondolkodási és cselekvési lehetőségei számos területen gyökeresen megváltoztatták eddigi felfogásunkat a köz művelődéséről.

A kultúra pluralitása a KÉK szerkesztősége számára azt jelenti, hogy a több mint két évtizede meghirdetett programjának bizonyos elemeit (a kultúrpolitika, a közművelődés intézményeinek állapota, a művészet- és műveltségterjesztés különböző tapasztalatokra, szakirodalomra stb.) folyamatosan téve megújuljon.

A KÉK 1998-tól olyan szakmai periodika, amely átfogja a kultúra és közösség kapcsolatának jelentős részét, teret engedve a különféle kultúra-felfogásoknak, bemutatva a piacgazdaságra való áttérés eredményeit és sikertelenségeit. Változtattak a lap külső megjelenésén és terjesztési rendszerén is, szeretnék bővíteni olvasóik körét és szerzői bázisát.

1998-tól ismét négy alkalommal, tematikus számokkal léptek a korábbinál szélesebb olvasóközönség elé.

Közművelődés és média. Szakemberek szerepvállalása a közszolgálati médiában. Médiamenedzsment, PR tevékenység a közművelődésben.

Multikulturális vizsgálatok tanulságai. Kultúra, kulturálatlanság, lelki egészség. Módszerek a társadalmi bajok orvoslására: a „kultúra” mentálhigiéniéje.

Új utak és képzési koncepciók a felnőttképzésben. (Tartalmi és szerkezetváltás a művelődési, média stb. szakember képzésben.) Emellett állandó rovatként könyvismertetéseket, magyar és idegen nyelvű fordításokat tesznek közzé, valamint aktuális eseményekről, szakmai összejövetelekről adnak hírt.

Megjelenik 600 példányban.

Megrendelhető: MTA Szociológiai Kutatóintézet, 1014 Budapest, Uri u. 49., telefon: 224-0797.

Educatio

Az Educatio című folyóirat – patinásan hangzó neve ellenére – viszonylag új keletű a pedagógiai periodikák között: 1992-ben Gécz János nyomán alapították az Oktatókutató Intézetben. Kozma Tamás főszerkesztése mellett előbb Kravjánszky Róbert, utóbb Karlovitz Tibor készítette el a folyóiratot.

Az Educatio tematikus számok füzére. Évente négyszer jelenik meg. Különlegessége az ún. „vendégszerkesztő” alkalmazása, aki az adott téma, terület szakértője. A kéthetenkénti üléseken a szerkesztőség tagjai közösen fogadják el a soron következő szám részletes tartalmát. A vendégszerkesztő javaslatára történik meg az egyes tanulmányok szerzőinek felkérése. A rovatokba jobbra a tematikához illeszkedő cikkek kerülnek: riportok (Valóság), nemzetközi szervezetek írásos anyagai (Dokumentum), kutatási beszámolók (Kutatás Közben), recenziók (Szemle rovat). Magyarországon egyedülálló a Cental-Europa elnevezésű rovat, amely angol nyelven a közép-kelet-európai térség országainak oktatásügyéből meríti anyagát. Az egyes számok végén angol és német nyelvű összefoglalók találhatók.

Cím: Budapest XIII., Victor Hugo u. 18–22., levélcím: 1395 Budapest, Pf. 427., Telefon 129-7652, 270-1777, fax: 129-7639, e-mail: educatio@drotposta.hu

Satobbi

CALDERHEAD, J.: *The nature and growth of knowledge in student teaching*. Teaching and Teacher Education. 1991. 5–6. sz., 531–535. old.

COOPER, J. M.: *Classroom teaching skills*. D. C. Heath and Company, Toronto 1977.

CSAPÓ BENŐ: *Kognitív pedagógia. Közoktatási kutatások*. Akadémia Kiadó, Bp. 1992.

FALUS IVÁN és mások: *A pedagógia és a pedagógusok*. Akadémia Kiadó, Bp. 1989.

HEGYI ILDIKÓ: *Siker és kudarc a pedagógus munkájában*. OKKER Kiadó, Bp. 1996.

SZITÓ IMRE: *Kommunikáció az iskolában*. Iskolapszichológia, 1987. 7. sz.

téneti metalepszis nyomában. Irodalomtörténet, 1998.
3. sz., 364–385. old.